

Klagenemnda for miljøinformasjon

NEMNDSVEDTAK

Saknr: 2005/05

Klager: Jørn Ukvitne
Blindheimsveien 80
5131 Nyborg

Innklaget: Tine BA
Christian Fredriks plass 6
0154 Oslo

Saken gjelder

Saken gjelder klage på Tine BAs (Tine) behandling av krav om miljøinformasjon. Klager har blant annet etterspurt informasjon fra Tine om alle komponenter i produksjon av og som er funnet i sluttproduktet av Tetra-pak melkekartonger, samt Rexham og Coronas emballasjer som er brukt av Tine. Han har også bedt om å få informasjon om stoffenes nedbrytbarhet og bioakkumulasjon. Klager mener Tines svar er ufullstendig.

Bakgrunn

Klager har forut for oversendelse av klagen hatt en lengre brevveksling med virksomheten hvor han har bedt om følgende informasjon:

1. En fullstendig innholdsfortegnelse over alle komponenter brukt i produksjon av/og som er funnet i sluttproduktet av Tetra-pak melkekartonger, samt Rexham og Coronas emballasjer brukt av Tine.
2. At kravene i punkt 1 blant annet omfatter oppdeling av stoffer etter CAS-nr. eller lignende.
3. All tilgjengelig informasjon om nedbrytbarhet og bioakkumulasjon for disse stoffene.
4. Eventuelle vurderinger av produkter/innsatsvarer som er utført av kvalifisert personell, identifisert med navn og tittel.

Ved brev av 11.03.2005 ble klagen oversendt Klagenemnda for miljøinformasjon. Sekretariatet underrettet virksomheten om klagen ved brev av 31.03.2005 (vedlegg 2).

Ved brev av 19.04.2005 kommenterte virksomheten klagen (vedlegg 3). Av dette brevet fremgår all korrespondanse mellom klager og virksomheten som utgjør 29 vedlegg.

Ved brev av 25.04.2005 ba sekretariatet om kommentarer fra klager (vedlegg 4).

Klager ga sine kommentarer i brev av 10.05.2005 (vedlegg 5).

Klagers anførsler

Klager mener informasjonen han har mottatt fra virksomheten ikke gir svar på hans forespørsel. Han påpeker at han uten en nøyaktig fortegnelse over hvilke kjemikalier Tines emballasjeleverandører benytter, ikke kan vite om emballasjen inneholder skadelige eller mulige skadelige komponenter. Klager påpeker også at kravet om informasjon dreier seg om matsikkerhet, og at kjemikalier i kontakt med mat kan få stor innflytelse på hverdagen til konsumentene. Når det kommer til matsikkerhet, mener klager det ikke kan være rom for hemmelighold av dokumenter, da det passer dårlig med føre var-prinsippet, som skal beskytte forbrukerne og som i alle år har vært viktig for Stortinget og ikke minst for forbrukerne selv.

For øvrig vises det til klagen.

Innklagedes anførsler

Tine viser til at de ikke produserer emballasjen selv. Når virksomheten inngår kontrakter med emballasjeleverandører, stilles det krav om at et EK-sertifikat må fremlegges. Et slikt sertifikat er en erklæring fra produsent som skal vise at emballasjereguleringen i EU er fulgt. Dette regelverket er implementert gjennom forskrift om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler (matemballasjeforskriften) av 21. desember 1993 nr. 1381.

Utover denne EK-sertifikatordningen har Tine ikke informasjon om den enkelte emballasje som benyttes, fordi sertifikatet viser at alle regler for matemballasje er fulgt. Det er derfor Tines oppfatning at kravet til aktsomhetsplikt som fremgår både av produktkontrollloven og miljøinformasjonsloven, er oppfylt. *(Kommentar fra sekretariatet: Det er ikke korrekt å si at miljøinformasjonsloven har en slik aktsomhetsplikt, men siden dette er innklagedes kommentar, så bør det vel stå slik.)*

Virksomheten fremhever videre at emballasjen ikke kan representere noen helseskade på grunn av det detaljerte regelverket som må tilfredsstilles nettopp for å ivareta behovet for sikkerhet.

Klager fremhever også at selv om loven ikke pålegger Tine en opplysningsplikt, har Tine likevel ønsket å besvare spørsmålene fra forbrukerne. Virksomheten påpeker at den ikke hadde kunnskap om alle klagers spørsmål, fordi emballasjen ikke ble produsert av Tine. For å kunne besvare spørsmålene fra klager ble underleverandørene kontaktet. Virksomheten anfører at det da ble klart at flere av spørsmålene som er stilt, er av en slik karakter at de utgjorde forretningshemmeligheter. Tine påpeker at de ikke kan pålegge sine leverandører å fremlegge denne informasjonen, særlig gjelder dette når innholdet av opplysningene er konkurransesensitive.

Det vises for øvrig til klagen.

Nemndas vurderinger

Det første spørsmålet nemnda må ta stilling til, er om begjæringen om informasjon skal behandles etter produktkontrolllovens eller miljøinformasjonslovens regler.

Klager har rettet fire spørsmål til virksomheten som er av noe ulik karakter. For det første bes det om en fullstendig innholdsfortegnelse over alle komponenter brukt i produksjon av og som er funnet i sluttproduktet av emballasje brukt av Tine. I spørsmål nr. 4 bes det om at eventuelle vurderinger av produkter/innsatsvarer som er utført av kvalifisert personell,

identifiseres med navn og tittel. De øvrige spørsmålene gjelder informasjon om stoffene i emballasjen som er brukt av Tine.

Etter produktkontrollloven § 10 har enhver rett til å få informasjon om blant annet et produkt inneholder komponenter eller har egenskaper som kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse. Det følger av produktkontrollloven § 2 at med produkt menes råvare, hjelpestoff, halvfabrikat og ferdig vare av ethvert slag. Dersom klagers spørsmål nr. 1 bare gjelder innholdet av stoffer i emballasjen, er det produktkontrolllovens regler som får anvendelse. Dersom kravet må forstås slik at det også angår bruk av stoffer i produksjonen som ikke finnes i sluttproduktet, må denne delen av spørsmålet vurderes etter miljøinformasjonsloven regler. Slik nemnda vurderer kravene om informasjon fra klager, er hovedformålet med henvendelsen å avdekke om det finnes stoffer i emballasjen som kan være skadelig for helse og miljø. Etter nemndas vurdering angår derfor spørsmålene 1–3 komponenter og egenskaper ved produktet, jf. produktkontrollloven § 10 bokstav a. Dette er et krav om såkalt produktspesifikk informasjon som skal vurderes etter produktkontrollloven. Når det gjelder spørsmål nr. 4, er dette etter nemndas vurdering rettet til virksomheten for å underbygge og kvalitetssikre de øvrige spørsmålene, og det er derfor naturlig at dette behandles sammen med de øvrige kravene om informasjon etter produktkontrolllovens regler. Vi viser her til samme vurdering foretatt i sak 2004/04 (SCA) og 2004/05 (Procter&Gamble).

Klagers spørsmål vurderes dermed etter produktkontrolllovens regler.

Det neste spørsmålet nemnda må ta stilling til, er om den etterspurte informasjonen angår komponenter eller egenskaper ved produktet som kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse, jf. produktkontrollloven § 10, jf. § 1. Utgangspunktet er at det er virksomheten som må sannsynliggjøre at den ikke er omfattet av lovens bestemmelser. Det nemnda må ta stilling til, er følgelig om det materialet virksomheten har fremlagt, godtgjør at virksomheten ikke er omfattet av loven eller med andre ord at produktene ikke kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse.

Virksomheten har lagt frem en rekke opplysninger for klager, blant annet EK-sertifikater og informasjon fra leverandører, vært i muntlig dialog med klager og har grundig kommentert de enkelte spørsmålene fra klager. Nemnda viser til at formålet med EK-sertifikater er å sikre at matemballasjeforskriften blir overholdt. Forskriften har til formål å sikre at matemballasje ikke medfører helseskade og stiller krav til hvilke stoffer og hvilke mengder av stoffer matemballasje kan inneholde. Når virksomheten kan fremlegge slike sertifikater, legger nemnda til grunn at innholdet i emballasjen er i tråd med offentlige krav som anses nødvendige for å sikre at emballasjen ikke medfører fare for helseskade. Også produktspesifikasjoner fra emballasjeprodusentene, informasjon om enkeltstoffer og den øvrige informasjonen virksomheten har fremlagt, trekker i retning av at emballasjen ikke inneholder stoffer som kan medføre helseskade. Selv om Tine i sine svar ikke direkte har berørt spørsmålet om stoffene kan medføre miljøforstyrrelse, kan nemnda ikke se at det ut ifra foreliggende dokumentasjon er holdepunkter for dette.

Etter en samlet vurdering av opplysningene som er fremlagt, finner nemnda at virksomheten har godtgjort at de etterspurte produktene ikke kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse, jf. produktkontrollloven § 10, jf. § 1.

Virksomheten er dermed ikke forpliktet til å besvare klagers krav om informasjon.

Nemnda vil i tillegg påpeke at selv om virksomheten etter produktkontrollloven ikke er pålagt å besvare spørsmålene fra klager, har Tine likevel gått langt i å besvare henvendelsen og gi klager den ønskede informasjonen. Det er viktig for forbrukerne å få tak i informasjon om mulige helse- og miljøpåvirkninger av produkter for å kunne gjøre mer miljøriktige valg. Nemnda ser det derfor som positivt at Tine har gitt informasjon om sine produkter, selv om de ikke var forpliktet til dette etter loven.

Vedtak

Med hjemmel i lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester § 10 fattes følgende vedtak:

- Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages. Vedtaket regnes som særlig tvangsgrunnlag etter lov av 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven) kap. 13 og kan bringes inn for domstolene.

Oslo, 20.10.2005

Mette Cecile Greve
Nestleder

Anne Lill Gade

Eli Heiberg

Svein M. Søgner

Line Andersen